

Asia: VN/2166/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain väliaikaisesta muuttamisesta (opintosetelikokeilu)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yliopistojen opetusalan liitto YLL pitää opintosetelikokeilua periaatteessa kannatettavana, koska se tarjoaa tavan tuoda korkeakouluopintoja tutuksi potentiaalisille uusille hakijaryhmille. Nostamme lausunrossamme eräitä kohtia, jotka näkemyksemme mukaan olisi huomioitava säädösvalmistelussa.

Kannamme erityisesti huolta opetuksen ja ohjauksen resursoinnista. Opintosetelin tuoma rahoitus per opintopiste ei kata tuotettavan opetuksen kustannuksia, joten merkittävä osa rahoituksesta on otettava korkeakoulun muusta rahoituksesta. Tämä heikentää korkeakoulun muun toiminnan rahoitusta ja kuormittaa kohtuuttomasti opetushenkilökuntaa. Siksi opintosetelin tulisi kattaa kaikki opinnoista syntyvät kustannukset nostamalla setelin arvo per opintopiste täyskatteelliseksi.

Opintosetelin käyttäjälle on myös suunniteltu oikeutta ohjaukseen. Eri korkeakouluissa ohjaus on järjestetty eri tavoin, ja monestikaan sekä geneerinen että substanssin opinto-ohjaus ei ole optimaalisesti resursoitua, joten opintosetelin käyttäjät kuormittaisivat opinto-ohjausta tarjoavia palveluita entisestään.

On myös selvitettävä perusteellisesti opintosetelillä suoritettavien opintojen suhde työttömyysturvaan, toimeentulotukeen ja muuhun sosiaaliturvaan. Näemme hakijan/opintosetelin käyttäjän kannalta ongelmallisena, että hän on vasta syntyvän käytännön viestinnän varassa opintojen suhteesta työttömyysturvaan, joten pidämme riskiä siitä, että hakija joutuisi kohtuuttomiin tilanteisiin työttömyysturvan epäämisen vuoksi, korkeana. Ongelmallisena näyttäytyy myös tilanne, jossa opintosetelin myötä on lähdetty kokeilemaan korkeakouluopintoja, mutta opinnot syystä tai toisesta keskeytyvät. Mikäli tästä aiheutuu kovia taloudellisia sanktioita, nousee kynnys korkeakouluopintojen kokeilulle äkkiä tarkoituksettoman korkeaksi. Täytyisi olla yksiselitteistä eikä virkailijakohtaista, tarvitseeko opintosetelillä opiskelu sopia erikseen työvoimaviranomaisen kanssa.

Palviainen Santeri
Yliopistojen opetusalan liitto YLL ry